

Bilaga

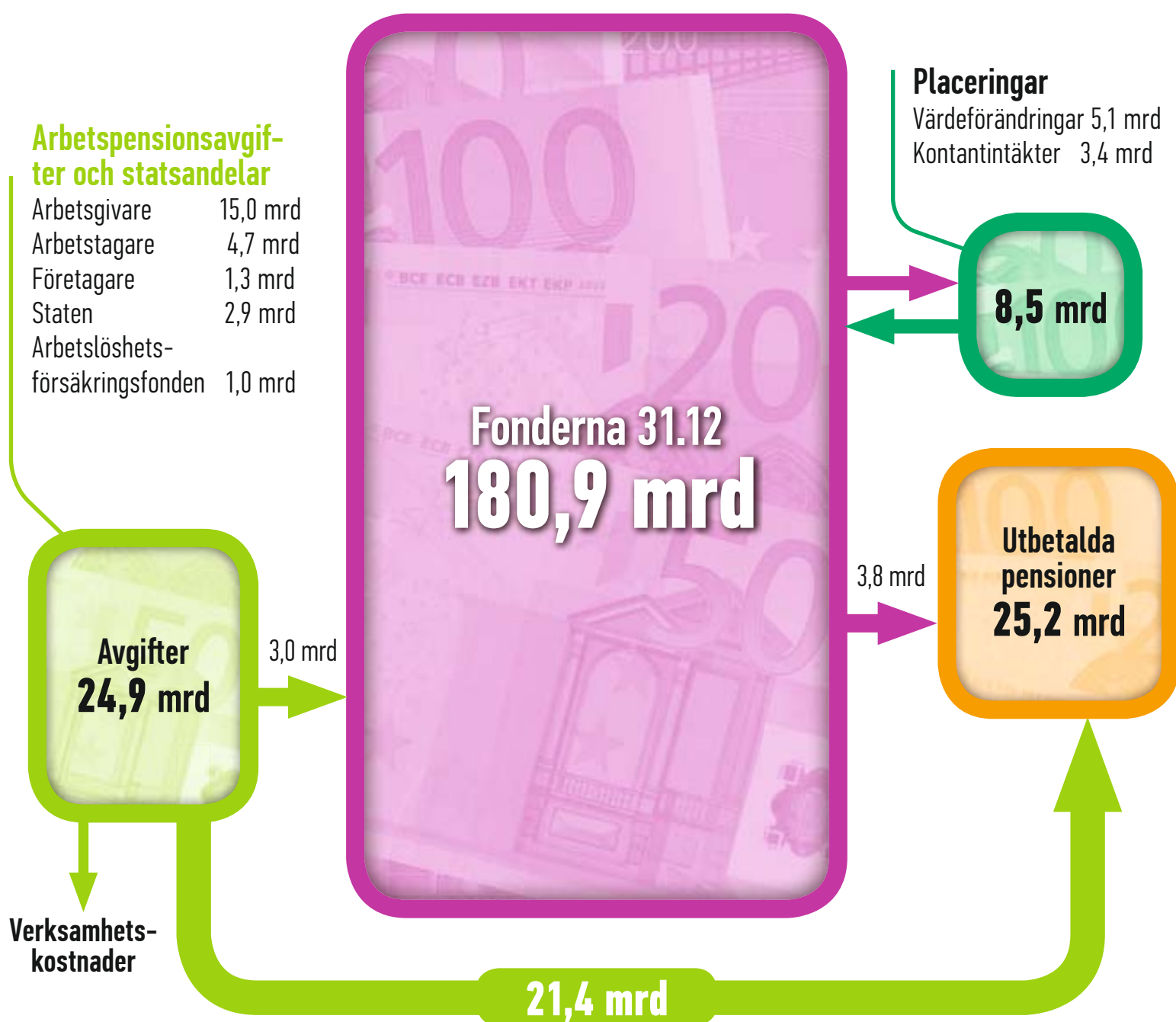
ARBETSPENSION

Bilagan ges ut av Pensionsmyndigheten och Arbetspensionsförsäkrarna Tela

1:2016

Arbetspensionsanstalt- ternas bokslutssiffror

2015

Pengar till pensioner

PENSIONSFONDERNA UPPE I 181 MILJARDER

Inom den privata sektorn har ökningen enbart berott på avkastningen, eftersom pensionsutgifterna har överstigit premieinkomsten.

TEXT OCH GRAFIK PETER HALONEN

Aren 2005–2014 har arbetspensionsfonderna årligen ökat med ca 8,5 miljarder euro i genomsnitt. År 2015 ökade fonderna med 8,4 miljarder till sammanlagt 180,9 miljarder euro.

Inom den privata sektorn har ökningen enbart berott på avkastningen, eftersom pensionsutgifterna har överstigit premieinkomsten. År 2017 kommer det antagligen också inom den offentliga sektorn in mindre avgifter än det flyter ut pengar i form av utbetalda pensioner. Man bör dock komma ihåg att det har varit ett syfte med fonderingen att penningflödets riktning ändras, när befolkningen åldras.

I december 2015 fördelades placeringstillgångarna mellan olika placeringsskategorier enligt följande: Aktieplaceringarna och placeringarna av aktietyp uppgick till 88,5 miljarder euro (48,9 %), räntepaceringarna till 75,3 miljarder (41,6 %) och fastighetsplaceringarna till 17,1 miljarder (9,5 %).

Från år 1998 till år 2015 har aktieplaceringarna och placeringarna av aktietyp nominellt avkastat 7,3 procent i genomsnitt och reellt 5,6 procent. Motsvarande siffror för räntepaceringarna är 4,3 och 2,6 procent och för fastighetsplaceringarna 5,8 och 4,1 procent.

HÄLFTEN UTANFÖR EUROOMRÅDET

Placeringarna utanför euroområdet har trendmässigt ökat i andel på bekostnad av placeringar i Finland och andra länder inom euroområdet. Andelen placeringar utanför euroområdet översteg i fjol för första gången 50-procentsgränsen. Mängden har fördubblats inom tio år.

Aktieplaceringarna i Finland uppgick till 27 procent i slutet av år 2015. Bakom utvecklingen ligger en allt effektivare spridning av riskerna. Dessutom har pensionsfonder-

na vuxit sig stora, vilket leder till att man för att hitta lämpliga placeringsobjekt delvis måste söka sig utanför hemlandets gränser.

När man talar om placeringsverksamheten bör man alltid komma ihåg att hörnstenarna för placeringen av pensionsmedel är räntabilitet och trygghet. De kan bäst uppnås genom att effektivt sprida riskerna och leta efter de bästa tänkbara placeringsobjekten – också utomlands.

NOMINELL OCH REELL AVKASTNING

I figuren på nästa sida beskrivs de nominella och reella avkastningsprocenterna för arbetspensionsplaceringarna åren 1997–2015. Figuren visar hur stor del av placeringsåren som har varit avkastningsmässigt goda. Med finns förvisso också några svagare år, såsom finanskrisåret 2008.

År 2015 var avkastningen på placeringarna 5,0 procent, som till följd av deflationen reellt blev 5,2 procent. Under hela perioden har den genomsnittliga avkastningen nominellt varit 5,9 procent (reellt 4,2). Motsvarande siffror för de fem senaste åren är 5,4 procent (3,9) och för de tio senaste åren 4,8 procent (3,0).

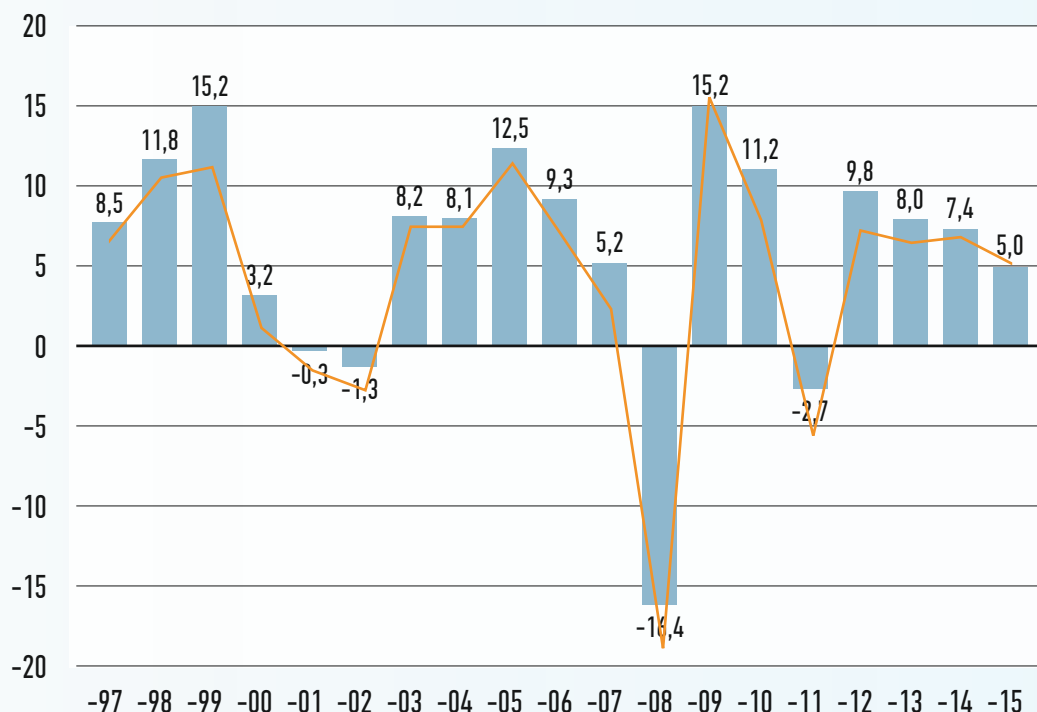
De långsiktiga avkastningssiffrorna för olika år kan skilja sig betydligt från varandra beroende på vilken tidsperiod som används vid beräkningen. Det väsentliga när man studerar avkastningssiffrorna är uppgiften hur väl pensionsförsäkrarna har lyckats med sin placeringsverksamhet inom ett långt tidsperspektiv.

Om den reella avkastningen antas vara 3,5 procent, har pensionsförsäkrarna uppnått antagandet på lång sikt. ■

Nominell och reell avkastning på arbetspensionsplaceringarna 1997–2015

i procent av bundet kapital

TELA

Arbetspensionsanstaltens nyckeltal 2015	Bolag (ArPL, FöPL)	Stiftelser (ArPL)	Kassor (ArPL, FöPL)	SPK (SjPL)	LPA (LFöPL)	Keva/ SPF (StaPL)	Keva (KomPL)	KCF (KyPL)	Totalt
Försäkrade (antal)	1 757 963	19 041	26 992	7 340	67 157	137 000	522 000	16 900	2 554 393
Pensionstagare (antal) *	1 048 988	19 641	26 498	8 433	125 649	263 000	377 000	18 100	1 887 309
Lönesumma/arbetsinkomst (mn €)	55 562,3	1 043,7	1 064,7	260,0	1 347,8	6 168,1	16 820,0	508,9	82 775,5

Inkomster (mn €)

Premieinkomst **	13 215,2	247,8	242,4	59,3	188,1	1 680,2	5 237,5	192,4	21 062,9
Nettointäkter av placeringsverksamheten enligt resultaträkningen	3 960,0	200,3	117,2	57,7	8,3	605,5	2 011,5	74,4	7 034,9
Sammanlagt	17 175,2	448,1	359,6	117,0	196,4	2 285,7	7 249,0	266,8	28 097,8

Kostnader (mn €)

Pensionsutgift/ Utbetalda pensioner ***	13 690,3	284,6	289,5	129,4	784,1	4 404,6	4 553,4	187,5	24 323,4
Totala driftskostnader ****	405,3	5,2	7,9	4,8	16,7	21,2	52,6	4,9	518,6
Sammanlagt	14 095,6	289,8	297,4	134,2	800,8	4 425,8	4 606,0	192,4	24 842,0

Tillgångar och ansvar

Ansvarsskuld (mn €)	88 203,7	2 658,7	2 731,9	805,4	96,4	-	-	-	94 496,1
Fördelning av placeringarna (basfördelning enligt verkligt värde, mn. €)	106 604,0	3 070,8	3 126,1	1 014,6	245,4	17 853,0	44 214,1	1 310,0	177 438,0
Fördelning av placeringarna (basfördelning enligt verkligt värde, %)									
Räntepaceringar	38,8	52,9	34,4	14,7	40,7	48,2	45,0	38,6	41,5
Aktieplaceringar	38,6	34,4	38,8	51,2	37,6	45,7	41,7	41,2	39,9
Fastighetsplaceringar	11,3	10,3	20,8	30,8	21,7	2,8	6,7	20,2	9,6
Övriga placeringar	11,3	2,4	5,9	3,2	0,0	3,3	6,6	0,0	9,1
Sammanlagt	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Nettoavkastning av placeringar, verkligt värde (%)	5,0	4,3	5,5	7,2	5,2	4,9	4,8	6,0	4,9
Nettoavkastning av placeringar, verkligt värde (mn €)	5 115,6	129,7	158,8	68,2	14,9	853,0	2 011,5	74,4	8 426,1
Solvenskapital (mn €)	23 697,5	810,5	854,7	360,6	-	-	-	-	-
Solvensgrad (%)	28,2	36,0	36,6	55,0	-	-	-	-	-

* En pensionstagare kan få pension från flera pensionsanstalter.

** I premieinkomsten ingår inte den andel som bekostas ur statsbudgeten, FöPL 86,3 mn €, SjPL 60,1 mn €, LFöPL:n 619,8 mn € och StaPL 2 142,8 mn €.

*** Inkl. Arbetslöshetsförsäkringsfondens avgift bortsett från Keva (KomPL och StaPL) och KCF, där den ingår i premieinkomsten.

**** Exkl. placeringsverksamhetens kostnader

Arbetspensionsförsäringens bokslutssiffror år 2015

	Varma		Ilmarinen		Elo		Etera		Veritas Pensionsförsäkring		Pensions-Alandia		Sammanlagt	
	2015	förändring, % ³⁾	2015	förändring, % ³⁾	2015	förändring, % ³⁾	2015	förändring, % ³⁾	2015	förändring, % ³⁾	2015	förändring, % ³⁾	2015	förändring, % ³⁾
FÖRSÄKRADE (antal)														
ArPL	486 960	-0,3 %	500 000	-2,2 %	398 217	0,0 %	103 000	-1,0 %	53 503	-0,6 %	11 047	7,3 %	1 552 727	-0,8 %
FöPL (-försäkringar)	37 380	-4,0 %	61 851	-0,1 %	85 054	-2,6 %	8 964	19,1 %	10 735	0,0 %	1 252	-1,3 %	205 236	-1,2 %
Sammanlagt	524 340	-0,5 %	561 851	-1,9 %	483 271	-0,4 %	111 964	0,4 %	64 238	-0,5 %	12 299	6,3 %	1 757 963	-0,9 %
PENSIONSTAGARE (antal)														
Sammanlagt	337 106	0,8 %	323 172	1,4 %	216 769	-0,3 %	138 117	-2,2 %	29 560	3,1 %	4 264	3,5 %	1 048 988	0,4 %
FÖRSÄKRADE (antal) Premieinkomst														
ArPL-premieinkomst	4 380,6	5,5 %	3 972,6	2,9 %	2 728,8	4,9 %	645,3	-0,9 %	426,9	4,0 %	39,4	12,7 %	12 193,7	4,1 %
FöPL-premieinkomst	195,9	1,4 %	339,7	3,9 %	428,3	1,8 %	34,6	26,8 %	62,6	4,4 %	4,1	-0,5 %	1 065,2	3,2 %
Överföringsavgifter och återförsäkring	-0,1	0,0 %	-43,7	-111,0 %	0,0		0,0		0,0		0,0		-43,8	-110,5 %
Premieinkomst totalt	4 576,4	5,4 %	4 268,7	2,4 %	3 157,1	4,4 %	680,0	0,2 %	489,5	4,1 %	43,5	11,4 %	13 215,2	3,9 %
Nettointäkter av placeringsverksamheten i resultaträkningen	154,8	-86,2 %	2 602,1	69,9 %	866,4	-15,2 %	129,0	-26,2 %	188,9	204,9 %	18,8	52,7 %	3 960,0	1,0 %
Sammanlagt	4 731,2	-13,4 %	6 870,8	20,6 %	4 023,5	-0,5 %	809,0	-5,2 %	678,4	27,5 %	62,3	21,3 %	17 175,2	3,2 %
KREDITFÖRLUSTER (mn €)	17,2	-1,7 %	13,5	-19,6 %	19,3	-7,8 %	8,0	72,9 %	4,9	3,4 %	0,1	328,3 %	63,1	-2,5 %
PENSIONSUTGIFT (mn €)														
ArPL	4 923,9	3,5 %	4 131,1	3,8 %	2 494,5	4,6 %	1 127,9	0,6 %	341,5	5,3 %	24,8	5,4 %	13 043,8	3,6 %
FöPL	259,3	2,5 %	365,8	3,9 %	363,1	4,7 %	7,3	35,3 %	63,0	4,7 %	4,4	4,8 %	1 062,9	4,0 %
Sammanlagt	5 183,1	3,5 %	4 496,9	3,8 %	2 857,6	4,6 %	1 135,2	0,7 %	404,5	5,2 %	29,2	5,3 %	14 106,5	3,6 %
Kostnadsfördelning	-348,5	0,2 %	-54,7	-368,5 %	289,2	-11,0 %	-373,4	-2,8 %	59,2	-15,6 %	12,0	5,7 %	-416,3	-45,8 %
Sammanlagt	4 834,6	3,7 %	4 442,2	2,1 %	3 146,8	2,9 %	761,8	-0,3 %	463,8	2,0 %	41,2	5,4 %	13 690,3	2,7 %
TOTALA DRIFTSKOSTNADER (mn €)														
Anskaffning av försäkringar	9,6	4,3 %	12,6	-28,2 %	18,9	-1,1 %	5,4	5,0 %	3,8	6,2 %	0,3	93,3 %	50,7	-7,6 %
Omkostnader för försäkringar	44,9	15,1 %	43,9	3,5 %	35,0	-1,3 %	11,2	-6,3 %	5,4	7,1 %	0,2	16,4 %	140,6	4,9 %
Lagstadgade avgifter	11,8	-9,2 %	11,1	-11,2 %	8,0	-11,4 %	1,7	-12,8 %	1,2	-13,1 %	0,1	25,7 %	34,0	-10,6 %
Övriga administrativa kostnader	14,9	-10,2 %	19,8	16,8 %	10,8	-27,7 %	5,1	-23,6 %	3,7	3,7 %	0,8	11,3 %	55,0	-7,3 %
Driftskostnader sammanlagt	81,3	4,4 %	87,4	-2,3 %	72,7	-7,4 %	23,5	-9,0 %	14,2	3,9 %	1,4	23,4 %	280,5	-2,1 %
Omkostnader för ersättningsrörelsen	34,2	-0,3 %	32,8	6,0 %	25,7	12,8 %	9,0	6,3 %	4,9	8,2 %	0,2	-18,3 %	106,7	5,5 %
Omkostnader för arbetshälsoverksamheten	6,1	-6,2 %	5,1	-10,3 %	5,5	19,2 %	0,9	2,5 %	0,6	1,1 %	0,0		18,2	-0,4 %
Omkostnader för placeringsverksamheten	23,1	-1,3 %	25,3	7,8 %	22,4	0,1 %	8,7	-6,5 %	6,3	36,6 %	0,7	26,4 %	86,6	3,3 %
Övriga kostnader	0,0		0,0	-100,0 %	0,0	11,8 %	0,0		0,0		0,0		0,0	-91,7 %
Totala driftskostnader sammanlagt	144,6	1,8 %	150,7	0,6 %	126,3	-1,6 %	42,1	-5,4 %	25,9	11,1 %	2,3	19,3 %	491,9	0,4 %
Totala driftskostnader i % av premieinkomsten	3,2	-0,1	3,5	-0,1	4,0	-0,2	6,2	-0,4	5,3	0,3	5,3	0,4	3,7	-0,1
Driftskostnader i % omkostnadsinkomsten ¹⁾	74,0	-1,0	75,5	-0,5	71,4	-2,9	77,9	-15,7	92,9	2,3	84,6	13,4	74,9	-2,2
FÖRDELNING AV TOTALA DRIFTSKOSTNADER (%)														
Anskaffning av försäkringar	6,6	0,2	8,4	-3,4	15,0	0,1	12,9	1,3	14,8	-0,7	11,5	4,4	10,3	-0,9
Omkostnader för försäkringar	31,1	3,6	29,1	0,8	27,7	0,1	26,7	-0,3	20,9	-0,8	9,6	-0,2	28,6	1,2
Lagstadgade avgifter	8,2	-1,0	7,4	-1,0	6,4	-0,7	4,1	-0,4	4,7	-1,3	5,0	0,3	6,9	-0,9
Övriga administrativa kostnader	10,3	-1,4	13,1	1,8	8,5	-3,1	12,1	-2,9	14,2	-1,0	33,6	-2,4	11,2	-0,9
Driftskostnader sammanlagt	56,2	1,4	58,0	-1,7	57,6	-3,6	55,8	-2,2	54,7	-3,8	59,7	2,0	57,0	-1,5
Omkostnader för ersättningsrörelsen	23,7	-0,5	21,8	1,1	20,3	2,6	21,3	2,3	18,8	-0,5	8,4	-3,9	21,7	1,0
Omkostnader för arbetshälsoverksamheten	4,2	-0,4	3,4	-0,4	4,4	0,8	2,1	0,2	2,1	-0,2	0,1	0,1	3,7	0,0
Omkostnader för placeringsverksamheten	16,0	-0,5	16,8	1,1	17,7	0,3	20,8	-0,3	24,4	4,5	31,9	1,8	17,6	0,5
Övriga kostnader	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totala driftskostnader sammanlagt	100		100		100		100		100		100		100	
ANSVARSSKULD (mn €)	31 865,6	-0,6 %	30 630,2	7,8 %	17 849,7	4,5 %	5 206,7	0,2 %	2 388,9	8,8 %	262,6	8,0 %	88 203,7	3,5 %

1) Utan driftskostnader för placeringsverksamhet och arbetshälsa och lagstadgade avgifter.

2) I Pensions-Alandias överföring till kundåterbärningar ingår också överföring från försäkringsrörelsen (VA2).

3) I kolumnen Förändring, % anges förändringen i procent, om siffran har angetts i euro kolumnen 2015. Om det i kolumnen 2015 anges en procentsats, anges förändringen i procentenheter.

	Varma		Ilmarinen		Elo		Etera		Veritas Pensionsförsäkring		Pensions-Alandia		Sammanlagt	
	2015	förändring, % ³⁾	2015	förändring, % ³⁾	2015	förändring, % ³⁾	2015	förändring, % ³⁾	2015	förändring, % ³⁾	2015	förändring, % ³⁾	2015	förändring, % ³⁾

FÖRDELNING AV PLACERINGAR (basfördelning enligt verkligt värde, mn €)

Ränteplasseringar	13 429,5	0,7 %	15 564,3	3,0 %	8 326,4	-1,7 %	2 616,0	2,7 %	1 287,8	15,0 %	136,6	-1,0 %	41 360,6	1,6 %
Aktieplaceringar	17 349,3	7,4 %	14 398,6	6,3 %	6 659,3	3,3 %	1 731,0	5,5 %	964,6	7,9 %	99,0	30,7 %	41 201,8	6,3 %
Fastighetsplaceringar	3 906,2	1,7 %	3 935,5	5,4 %	2 806,8	4,5 %	1 006,0	-0,8 %	304,3	-27,3 %	35,5	-12,7 %	11 994,3	2,2 %
Övriga placeringar	6 608,3	-1,4 %	1 942,5	5,8 %	2 721,1	35,0 %	555,0	-6,6 %	199,1	18,5 %	21,2	4,2 %	12 047,2	6,3 %
Sammanlagt	41 293,3	3,1 %	35 841,0	4,8 %	20 513,6	4,6 %	5 908,0	1,9 %	2 755,8	6,0 %	292,3	6,4 %	106 604,0	4,0 %

FÖRDELNING AV PLACERINGAR (basfördelning enligt verkligt värde, %)

Ränteplasseringar	32,5	-0,8	43,4	-0,8	40,6	-2,6	44,3	0,3	46,7	3,7	46,7	-3,5	38,8	-0,9
Aktieplaceringar	42,0	1,7	40,2	0,6	32,5	-0,4	29,3	1,0	35,0	0,6	33,9	6,3	38,6	0,9
Fastighetsplaceringar	9,5	-0,1	11,0	0,1	13,7	0,0	17,0	-0,5	11,0	-5,1	12,1	-2,6	11,3	-0,2
Övriga placeringar	16,0	-0,7	5,4	0,1	13,3	3,0	9,4	-0,9	7,2	0,8	7,3	-0,2	11,3	0,2
Sammanlagt	100		100		100		100		100		100		100	

NETTOAVKASTNING AV PLACERINGSVERKSAMHETEN ENLIGT VERKLIGT VÄRDE (%)

Avkastning på bundet kapital	4,2	-2,9	6,0	-0,8	5,0	-1,2	3,7	-2,6	5,8	-0,7	4,7	-1,9	5,0	-1,8
------------------------------	-----	------	-----	------	-----	------	-----	------	-----	------	-----	------	-----	------

RÄKENSKAPSÅRETS RESULTAT (mn €)

Försäkringsrörelsens resultat	22,9	-64,3 %	32,2	-29,5 %	-1,5	86,7 %	19,0	-51,3 %	8,3	-5,7 %	1,7	142,9 %	82,6	-43,8 %
Placeringsrörelsens resultat enligt verkligt värde	-222,6	-119,8 %	406,8	-49,5 %	-4,8	-101,4 %	-97,0	-214,1 %	19,7	-61,5 %	0,8	-88,7 %	102,9	-95,7 %
Omkostnadsresultat	36,1	8,1 %	35,4	4,1 %	36,2	13,8 %	9,0	350,0 %	1,4	-17,6 %	0,3	-40,0 %	118,4	14,5 %
Resultat totalt	-163,6	-113,4 %	474,3	-46,4 %	29,9	-91,8 %	-69,0	-154,8 %	29,3	-52,5 %	2,7	-67,5 %	303,6	-88,6 %

% av ArPL-premieinkomsten	-3,7	-33,2	11,9	-11,0	1,1	-12,8	-10,7	-30,0	6,9	-8,2	6,8	-16,9	2,5	-20,3
% av ansvarsskulden	-0,5	-4,3	1,5	-1,6	0,2	-2,0	-1,3	-3,8	1,2	-1,6	1,0	-2,4	0,3	-2,8

Nettointäkter av placeringsverksamheten enligt verkligt värde	1 679,3	-37,8 %	2 070,6	-5,4 %	990,1	-14,9 %	211,0	-39,0 %	151,4	-5,0 %	13,2	-23,7 %	5 115,6	-22,2 %
Avkastningskrav på ansvarsskulden	-1 901,9	-20,9 %	-1 663,8	-20,3 %	-994,8	-21,1 %	-308,0	-17,6 %	-131,7	-21,7 %	-12,4	-21,6 %	-5 012,6	-20,5 %
Sammanlagt, dvs. placeringsverksamhetens resultat enligt verkligt värde	-222,6	-119,8 %	406,8	-49,5 %	-4,7	-101,4 %	-97,0	-215,5 %	19,7	-61,5 %	0,8	-88,7 %	285,0	-88,2 %

ÖVERFÖRING TILL KUNDÅTERBÄRINGAR²⁾

Överföring till kundåterbäringar (mn €)	115,0	-1,7 %	98,0	5,4 %	58,2	3,2 %	10,0	25,0 %	6,1	0,0 %	4,3	95,5 %	291,6	3,1 %
% av ArPL-lönesumman	0,6	-0,1	0,6	0,0	0,5	0,0	0,4	0,1	0,3	0,0	1,3	0,6	0,6	0,0
% av ArPL-premieinkomsten	2,6	-0,2	2,5	0,1	2,1	0,0	1,5	0,3	1,4	-0,1	10,9	4,6	2,4	0,0

SOLVENSKAPITAL (mn €)

Eget kapital (efter avdrag för föreslagen vinstutdelning)	113,6	6,0 %	99,5	5,6 %	101,3	0,0 %	54,0	5,5 %	18,3	2,1 %	1,1	6,6 %	387,8	4,0 %
Accumulerade bokslutsdispositioner	-0,8	-14,3 %	4,8	52,4 %	0,7	17,8 %	0,5	66,7 %	1,8	0,5 %	0,0		7,1	-49,1 %
Värderingsdifferens mellan tillgångarnas verkliga värde och bokförda värde i balansräkningen	9 762,9	18,7 %	5 468,4	-8,6 %	2 922,4	4,7 %	790,7	10,9 %	409,3	-8,6 %	32,1	-15,7 %	19 385,9	10,8 %
Ofördelat tilläggsförsäkringsansvar	-1 082,5	-243,8 %	1 683,9	99,8 %	597,5	-21,0 %	-308,4	-135,7 %	61,9	627,5 %	42,5	16,2 %	995,0	-58,6 %
Utjämningsbelopp	1 170,7	-0,8 %	1 029,3	1,3 %	451,0	-2,6 %	232,6	-2,7 %	129,0	3,9 %	12,0	0,1 %	3 024,7	7,8 %
Övrigt	-7,8	46,6 %	-41,8	-8,5 %	-30,9	-10,7 %	-18,3	-52,5 %	-3,7	13,2 %	0,0	0,0 %	-102,5	-34,3 %
Solvenskapital sammanlagt	9 956,1	-2,9 %	8 244,2	4,3 %	4 042,1	-1,0 %	751,2	-12,7 %	616,6	3,5 %	87,8	0,0 %	23 698,0	3,3 %
Solvensgrad, %	31,4	-2,6	29,6	-0,2	24,1	-1,7	14,2	-2,7	28,1	-0,8	41,9	-3,2	28,2	-0,5
Solvenskapital / solvensgräns	1,9	-13,6 %	2,0	2,5 %	2,0	-4,8 %	1,4	-12,5 %	2,2	0,0 %	3,5	-16,7 %	2,0	-2,9 %
Solvensgräns i % av ansvarsskulden vid beräkningen av solvensgränsen	16,8	1,0	14,5	-0,5	12,0	-0,3	10,1	-0,2	12,6	-0,4	12,0	1,3	14,5	0,1
Fördelat tilläggsförsäkringsansvar	115,0	-1,8 %	98,6	4,1 %	58,3	3,1 %	10,2	27,1 %	6,1	-0,1 %	1,0	-12,0 %	289,3	1,6 %
PERSONAL (medeltal)	549	-0,5 %	535	-0,4 %	457	2,2 %	227	-9,9 %	143	0,7 %	2	0,0 %	1 913	-1,0 %

Decimalerna har avrundats.

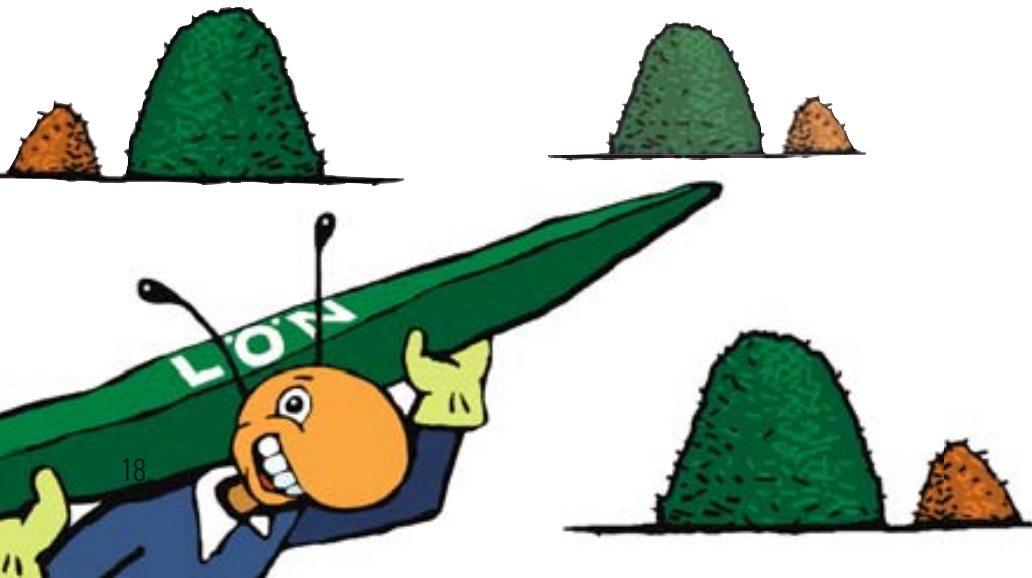
Fondering för framtiden

RÄCKER PENSIONS- PENGARNA TILL ?

Vilken nytta har vi av att en del av pensionspengarna fonderas? Frågan besvaras av vd Satu Huber på arbetspensionsbolaget Elo, övermatematiker Mikko Kuusela på social- och hälsovårdsministeriets försäkringsavdelning, utvecklingschef Eeva Poutiainen på Pensions-skyddscentralen och vd Suvi-Anne Siimes på Arbetspensionsförsäkrarna Tela.

TEXT ANNE IIVONEN
ILLUSTRATION JOUKO OLLIKAINEN

- 1** Hur finansieras arbetspensionssystemet, på vems pengar fungerar systemet?
- 2** Hur stor andel av de pengar som samlas in som arbetspensionsavgifter avsätts årligen till fonderna?
- 3** Vilken är nyttan med att allt inte genast används till löpande pensioner?
- 4** Hur säkrar man att de utlovade pensionerna kan finansieras nu och i framtiden?

Karolina Paatos

Eeva Poutiainen

PSC

Utvecklingschef
Pensions-skyddscentralen

- 1 ARBETSPENSIONERNA** finansieras delvis ur medel som fonderats för dem och avkastningen av pensionsfonderna och delvis ur de arbetspensionsförsäkringsavgifter som tas ut varje år. Arbetspensionsförsäkringsavgifter betalas av alla arbetstagare, deras arbetsgivare och företagare. Staten bekostar också en del av pensionerna enligt vissa pensionslagar.
- 2 INOM LÖNTAGARSYSTEMEN** för den privata sektorn fonderas lite mindre än en femtedel av avgifterna för framtida pensioner. Varje år tas det också ut en del pengar ur fonderna till pensionsutbetalningar.
- 3 NÄR MAN FONDERAR** pengar för pensionerna, kan man med hjälp av placeringsavkastningen hålla arbetspensionsavgifterna nere och stabilare under olika år.
- 4 PENSIONSSYSTEMETS** hållbarhet utvärderas ständigt bl.a. genom långsiktiga prognoskalkyler. Man kan planera reformer av pensionssystemet t.ex. om pensionsavgifterna ser ut att bli för stora i framtiden. Det finns lagstadgade solvenskrav på pensionsfonderna inom den privata sektorn. ■

Mikko Kuusela

STM

Övermatematiker
Social- och hälsovårdsministeriet

Kimmo Vainikainen, SHM

1 ARBETSPENSIONERNA finansieras med arbetspensionsförsäkringsavgifter som tas ut av arbetsgivarna och arbetstagarna. Dessutom bidrar staten till finansieringen av pensionssystemen för företagare, lantbruksföretagare och sjömän och av de s.k. StPEL-förmånerna. Arbetslöshetsförsäkringsfonden finansierar pensionsförmåner som tillväxer under vissa oavlönade perioder.

2 SVARET beror på vilket pensionssystem det gäller. Fonderingen görs enligt olika principer inom olika pensionssystem. T.ex. företagarpensionerna fonderas praktiskt taget inte alls. Inom ArPL-systemet fonderas ca en femtedel av arbetspensionsförsäkringsavgiften.

3 EN NYTTA är rättvisa mellan generationerna. Utan fondering återspeglas förändringar i befolkningen direkt i avgifternas nivå. En annan viktig nytta är avkastningen på placeringarna. Det är nyttigt att fondera, om avkastningen överstiger lönesummans ökning, liksom den har gjort. Då sänker fonderingen avgifternas nivå.

4 DET STÅR RÄTT BRA till med finansieringen av pensionerna nu, och i synnerhet efter pensionsreformen år 2017. Också i framtiden behövs beredskap att reagera på eventuella ändringsbehov. ■

Matti Immonen

Satu Huber

ELO

Verkställande direktör
Arbetspensionsbolaget Elo

1 ARBETSPENSIONERNA finansieras med arbetspensionsavgifter som arbetsgivarna, arbetstagarna och företagarna betalar in. Delvis finansieras pensionerna också med avkastning på pensionsfonderna, och företagarpensionerna också med statsandelar.

2 MINDRE ÄN en femtedel av pensionsavgifterna avsätts årligen till fonderna. Företagarnas pensionsavgifter fonderas inte, utan används till att finansiera löpande pensioner.

3 GENOM FONDERINGEN bereder vi oss på kommande årtionden, då det finns färre som förvärvsarbetar och betalar in arbetspensionsavgifter i förhållande till antalet pensionärer. Utan fonderna borde pensionsavgifterna i framtiden höjas betydligt.

4 FÖR ATT FINANSIERA pensionerna behövs det många olika åtgärder både inom arbetspensionssystemet och i pensionsförsäkrarnas verksamhet. Med de ändringar som pensionsreformen år 2017 för med sig säkerställer vi balansen mellan pensionsavgifterna och pensionerna också i framtiden.

Inom arbetspensionsbolagen gör vi vår andel genom att placera arbetspensionspengarna räntabelt och betryggande och genom att hantera riskerna väl. Sysselsättningen i Finland har också en stor betydelse för att säkra finansieringen av pensionerna också i framtiden. ■

Suvi-Anne Siimes

TELA

Verkställande direktör
Arbetspensionsförsäkrarna Tela

1 ARBETSPENSIONERNA finansieras med avgifter som är knutna till lönen, dvs. med arbete som utförs i Finland.

2 AV PENSIONSavgifterna inom den privata sektorn fonderas årligen något under 17 procent. Fonderna ger avkastning. Med den finansieras en större andel av de årligen utbetalda pensionerna än vad som avsätts till fonderna, ca 20–25 procent. Människorna får sin pension för lägre avgifter än de skulle få utan fondering.

3 DEN VIKTIGASTE SÄKRINGEN är att vi får finansiering genom både pensionsavgifterna och placeringarna. Det sprider riskerna för pensionsfinansieringen mellan arbetsmarknaden (fluktuationer i sysselsättningen) och penningmarknaden (fluktuationer i placeringsavkastningen). Risktagningen inom placeringsverksamheten regleras genom solvenskraven.

4 PENSIONSSYSTEMETS långsiktiga finansieringsprognoser uppdateras regelbundet. På det sättet har också unga människor en utsikt över sin försörjning som pensionärer och finansieringen av den. Utvecklingen i Finland och i världsekonomin kan givetvis aldrig helt förutses. Därför följer man den s.k. försiktighetsprincipen inom arbetspensionsförsäkringen. ■

Laura Riihelä

LÅG RÄNTENIVÅ

påverkar avkastningen

I en placeringsmiljö där räntenivån är låg och aktierna ställvis värderas högt har det blivit svårare att uppfylla avkastningskravet.

TEXT PETER HALONEN

Till följd av den låga inflationen och den rätt svaga ekonomiska tillväxten har centralbankerna fört en stimulerande penningpolitik, vilket har lett till att såväl penningmarknads- som skuldebrevsräntor har sjunkit tydligt under de senaste åren.

De låga räntorna påverkar pensionsförsäkrarnas placeringsverksamhet. Det är viktigt att beakta att det tidvis kan vara utmanande för pensionsförsäkrarna att uppfylla avkastningskravet enligt fonderingsskyldigheten. Fonderingsskyldigheten för pensionsförsäkrarna inom den privata sektorn, dvs. avkastningskravet, består av fondränta (3 %) och två andra delar, vilkas nivå är beroende av pensionsförsäkrarnas genomsnittliga solvens och aktieavkastning.

Om en pensionsförsäkrarens placeringsavkastning inte räcker till för att täcka avkastningskravet, måste pensionsförsäkraren fylla på den ur sitt sol-

venskapital. På längre sikt skulle det medföra utmaningar för pensionsförsäkrarna.

I en placeringsmiljö där räntenivån är låg och aktierna ställvis värderas högt har det blivit svårare att uppfylla avkastningskravet.

För att uppfylla avkastningskravet och givetvis också för att få god avkastning drivs pensionsförsäkrarna att i allt högre grad placera i nya och delvis mer riskfyllda placeringsobjekt än till exempel företags- och statsobligationer med god kreditklassificering.

I fjol var avkastningskravet ca 6 procent. Avkastningskravet ska inte förväxlas med den antagna avkastningen på 3,5 procent som Pensionsskyddscentralen använder i sina långsiktiga kalkyler.

Den antagna avkastningen på plaseringsstillgångarna eftersträvas på lång sikt, men avkastningskravet ska uppfyllas varje år. ■

Ordlista

FONDERINGSSKYLDIGHET

Årlig avkastning som pensionsansvaren ska krediteras med. Definierar hur ArPL- och SjöPL-pensionsanstalterna årligen ska förränta sina fonder.

KUNDÅTERBÄRING

En återbäring till ArPL-försäkringstagarna i form av en sänkning av ArPL-försäkringsavgifterna för avtalsarbetsgivare. Det belopp som används till kundåterbäringarna bestäms utifrån pensionsbolagets solvens och omkostnadsöverskott.

NOMINELL AVKASTNING

Den årliga procentuella avkastningen på arbetspensionsfonderna, där också höjningen av konsumentpriserna är medräknad.

OFÖRDELAT TILLÄGGSFÖRSÄKRINGSANSVAR

Det ofördelade tilläggsförsäkringsansvaret är en sådan del av ansvarsskulden som är avsedd att utgöra en buffert mot svängningar i placeringsverksamheten. Vid granskning av solvensen räknas den som en del av solvenskapitalet.

OMKOSTNADSDDEL

I arbetspensionsbolag en del av ArPL-försäkringsavgiften, med vilken man täcker kostnaderna för skötseln av försäkringar, prövningen av pensionsansökningar och utbetalningarna.

REALAVKASTNING

Realavkastningen är den årliga procentuella avkastningen på arbetspensionsfonderna som överstiger konsumentprisernas utveckling.

SOLVENSGRAD

Solvensgraden räknas som solvenskapitalets förhållande till ansvarsskulden utan ofördelat tilläggsförsäkringsansvar och utjämningsbelopp.

SOLVENSGRÄNS

Solvensgränsen fastställs så att det med stor sannolikhet finns solvenskapital kvar ännu efter ett år med beaktande av försäkringsrörelsens risker och fördelningen av placeringarna i olika tillgångsdrag.

SOLVENSKAPITAL

Från början av år 2013 mäts solvensen med solvenskapitalet, där också utjämningsbeloppet räknas med. Det är en buffert mot både placeringsrisker och försäkringsrisker.

UTJÄMNINGSBELOPP

Utjämningsbeloppet är en buffert för försäkringsrörelsen. Det finns till med tanke på variationer hur länge ålderspensioner betalas och hur många invalidpensioner som beviljas. Det är också en buffert mot premieförluster.

VÄRDERINGSDIFFERENS

Skillnaden mellan det verkliga värdet och det bokförda värdet på placeringar.

Sakkunniga som sammanställt bilagan

PETER HALONEN
Analytiker
Arbetspensionsförsäkrarna
Tela

SEIJA LEHTONEN
Matematiker
Arbetspensionsförsäkrarna
Tela

EEVA PUUPERÄ
Kostnadsfördelningsspecialist
Pensionsskyddscentralen

REDAKTION: Anne Iivonen, Pensionsskyddscentralen
GRAFISK FORMGIVNING: Tuuli Lähteenmäki, Aste Helsinki Oy
PERSONFOTON: Arbetspensionsanstalternas bildbanker
UTGIVARE: Pensionsskyddscentralen och Arbetspensionsförsäkrarna Tela

Bokslutsuppgifterna publiceras i Arbetpension 1:2016.
Uppgifterna finns också i e-tidskriften och på etk.fi och tela.fi.

Pensionsskyddscentralen
ELAKETURVAKESKUS

